

Luttenbergstraat 2

Postbus 10078

8000 GB Zwolle

Telefoon 038

Fax 038

overijssel.nl

postbus@overijssel.nl

KvK 51048329

IBAN NL 45 0400 0007 3111 01

Inlichtingen bij

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Energie en Omgeving
De heer E.D. Wiebes
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Datum	Kenmerk	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
07.05.2019	2019/0130972	1 van 4			DGKE / 19074865

Onderwerp: Advies op het verzoek tot wijziging van het vigerende winningsplan Coevorden

Excellentie,

Op 22 maart 2019 ontvingen wij uw verzoek tot het uitbrengen van een advies over het verzoek tot wijziging van het vigerende winningsplan Coevorden (uw kenmerk DGKE / 19074865). Dit winningsplan is door de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) bij u ingediend. De reden voor de wijziging van het winningsplan betreft een verlenging van de periode voor het winnen van de reeds vergunde hoeveelheden gas tot 2033.

De behandeling van uw adviesverzoek hebben wij afgestemd met de provincie Drenthe, de gemeenten Coevorden, Hardenberg, Hogeveen en het waterschap Vechtstromen.

Geen bezwaar tegen instemming met het winningsplan

Wij hebben geen bezwaren tegen instemming met het winningsplan Coevorden. Wij zien geen strijdigheid met het Overijsselse beleid op de ondergrond, geen gevolgen voor de waterhuishouding en de natuur. Wij adviseren u wel om in het instemmingsbesluit de voorwaarde op te nemen dat de voortzetting van de gasproductie periodiek wordt geëvalueerd (zie 'looptijd van het instemmingsbesluit periodiek evalueren').

Geen gevolgen voor de waterhuishouding

De aangevraagde productievolumes zijn onder het huidige winningsplan al vergund en nemen niet toe. Naar verwachting heeft de voorgenomen verlenging van de gaswinning geen nadelige effecten op de waterhuishouding, mits er geen aardbevingen optreden.

Geen gevolgen voor de drinkwaterwinning

De beschermingsgebieden voor de drinkwaterwinning liggen op grote afstand van de Coevorder velden. Uitgaande van een maximale bodemdaling van 5 cm over de gehele duur van de gasproductie is de verwachting dat deze bodemdaling geen nadelige effecten oplevert voor de omliggende drinkwaterwinningen.

Geen gevolgen voor de natuur

Onderhavig advies heeft betrekking op het voortzetten van de gasproductie vanuit bestaande gasputten op bestaande en in gebruik zijnde mijnbouwlocaties. Het verrichten van diepboringen op bestaande dan wel nieuwe mijnbouwlocaties om via extra putten de gasproductie op peil te houden zijn niet voorzien.

Aangezien er geen nieuwe boringen en geen nieuwe mijnbouwlocaties zijn voorzien, verwachten wij dat het effect van de gasproductie op de natuur als gevolg van het verlengen van de gasproductie niet zal toenemen.

Geen gevolgen voor ruimtelijke ontwikkelingen

Naar verwachting leidt het voorzetten van de gaswinning niet tot belemmeringen van ruimtelijke ontwikkelingen binnen het invloedsgebied van de gaswinning.

Looptijd van het instemmingsbesluit periodiek evalueren

Wij adviseren u om in het instemmingsbesluit de voorwaarde op te nemen om de winningsduur vanuit de Coevorder velden periodiek te evalueren (ons advies is eens in de 5 jaar, samenvallend met de meetfrequentie bodemdaling) rekening houdend met de opgetreden bodemdaling, de vigerende wetgeving en de dan geldende duurzaamheidsambities en ontwikkeling van de energietransitie. Wij vinden het belangrijk het gebruik van fossiele brandstoffen zo spoedig mogelijk af te bouwen. De NAM heeft in het winningsplan een lange winningsduur tot 2033 aangevraagd. De aangevraagde winningsduur is niet nader toegelicht en getoetst aan de duurzaamheidsambities van het kabinet. Door een vijfjaarlijkse evaluatie voor te schrijven, bouwt u een periodieke toets aan de duurzaamheidsambities in. Voortzetting van de gasproductie kan alleen doorgaan als uit de evaluatie blijkt dat een volgende winningsperiode noodzakelijk is. Wij adviseren om deze termijn ook een vast onderdeel te laten uitmaken van een tussentijdse evaluatie en indien aanleiding hiervoor is de vergunde winningsduur te verkorten.

Maximaal te winnen gasvolumes en einddatum gaswinning vastleggen

Wij adviseren u in uw instemmingsbesluit de maximale toegestane productievolumes uit de gasvoorkomens en de uiterlijke datum van beëindiging van de gasproductie vast te leggen.

Het dient voor de inwoners duidelijk te zijn dat de gaswinning alleen plaatsvindt onder transparante en duidelijke voorwaarden. In kader hiervan is het van belang om de maximale productievolumes en de definitieve einddatum van de gaswinning gemotiveerd vast te leggen.

Maximale bodemdaling vastleggen

Wij adviseren u om in uw instemmingsbesluit de verwachte totale bodemdaling vanaf de start van de gaswinning in 1950 vast te leggen.

In het kader van transparantie naar de omgeving is het van belang om de verwachte maximale bodemdaling als gevolg van de gaswinning vast te leggen. In het winningsplan staat dat de verwachte totale bodemdaling vanaf de start van de gaswinning minder dan 5 cm bedraagt. Deze mate van bodemdaling over de gehele duur van winning heeft naar verwachting, geen significante gevolgen voor de infrastructurele werken, bebouwing en het watersysteem. Wij gaan ervan uit dat de gaswinning wordt stopgezet indien er indicaties zijn dat de bodemdaling boven de 5 cm uitkomt.

Spoedig vaststellen landelijk schadeprotocol gaswinning uit kleine velden

Wij adviseren u te zorgen dat het landelijk schadeprotocol voor gaswinning uit kleine velden op land zo spoedig mogelijk in werking treedt.

Een advies van de Technische commissie bodembeweging (Tcbb) omtrent de mogelijkheden hiertoe heeft u in maart 2019 ontvangen. Met het advies heeft u tevens van de Tcbb een voorstel ontvangen voor een onafhankelijke afhandeling van mijnbouwschade. Het ontvangen advies heeft u onder andere voorgelegd aan IPO, VNG en Nogepe. In uw brief van 2 april 2019 aan de Tweede Kamer geeft u dat u tot de zomer 2019 nodig heeft om het ontvangen advies nader uit te werken.

Het voorgestelde schadeprotocol beoogt een laagdrempelige, transparante en snelle afhandeling van mijnbouwschade, waarbij mogelijke onzekerheden over het causaal verband tussen schade en de mijnbouwactiviteit niet voor de rekening en het risico van de burger worden gelaten. In het schadeprotocol wordt hieraan een nadere invulling gegeven, door onder meer het vaststellen van een beoordelingsgebied rondom het epicentrum van een aardbeving en het vastleggen van een onafhankelijke

en deskundige beoordeling van het al dan niet aanwezig zijn van een causaal verband. Wij juichen dit streven toe.

NAM verplichten tot vergoeding van kosten en schade

Zorg over schade en de afhandeling hiervan kan leiden tot onrust onder onze inwoners. In afwachting van het vaststellen van een onafhankelijke landelijke aanpak afhandeling mijnbouwschade en het landelijk schadeprotocol voor gaswinning uit kleine velden adviseren wij u in uw besluit op te nemen:

1. Dat de NAM verplicht is tot volledige vergoeding van alle te maken en gemaakte kosten door inwoners, de gemeente Hardenberg, de provincie Overijssel, het waterschap Vechtstromen of andere gedupeerde partijen, die voortvloeien uit alle maatregelen die genomen worden om opgetreden schade te herstellen of gevolgen van een eventuele beving weg te nemen;
2. Dat bij schademeldingen door inwoners of andere partijen, door een onafhankelijke partij opdracht wordt gegeven tot het doen van (bouwkundig) onderzoek naar de oorzaak van die schade;
3. Dat de kosten voor het onderzoek genoemd onder punt 2 volledig door de NAM worden vergoed.

Uit de adviezen van het SodM en TNO-AGE volgt dat het Coevorder DC-gasvoorkomen in de seismische risico-categorie 2 valt. Dit houdt in dat in als gevolg van het optreden van een beving constructieve schade niet kan worden uitgesloten.

Seismisch monitoringsnetwerk uitbreiden

Hierbij adviseren wij u om in uw besluit de voorwaarde op te nemen dat de NAM de locaties van de bij te plaatsen seismometers en versnellingsmeters bepaalt in overleg met het KNMI. De bijgeplaatste meters dienen aan het KNMI te worden overgedragen zodat deze deel gaan uitmaken van het landelijk seismisch meetnetwerk.

Doordat het Coevorder DC-gasvoorkomen valt in risico-categorie 2 dient het huidig seismisch monitoringsnetwerk ter plaatse van de Coevorder gasvoorkomens te worden uitgebreid.

In 2018 heeft NAM het monitoringsnetwerk uitgebreid door het bijplaatsen van een versnellingsmeter op de mijnbouwlocatie COV-7. Het uiteindelijke monitoringsnetwerk dient te bestaan uit voldoende seismometers en versnellingsmeters zodat in een geval van een beving het epicentrum (herkomst van de beving), magnitude en het invloedsgebied van de beving bepaald kunnen worden. Dit laatste is tevens van belang voor het vaststellen van het beoordelingsgebied ten behoeve van eventuele schadeafhandeling indien een beving tot schade heeft geleid.

Bouwkundige vooropname of intensievere seismische monitoring

Wij adviseren u om aan het instemmingsbesluit – in afwachting van een onafhankelijke landelijke aanpak afhandeling mijnbouwschade en het landelijk schadeprotocol voor gaswinning uit kleine velden – de voorwaarde te verbinden dat de NAM verplicht is om een bouwkundige vooropname uit te voeren voor het gebied dat binnen het invloedsgebied van de winning valt, of conform het advies van de Tcbb van 6 september 2018 een verdichting van het monitoringsnetwerk van versnellingsmeters voor te schrijven.

Gelet op de eerder genoemde adviezen van het SodM en TNO-AGE is de kans op schade als gevolg van een beving niet uit te sluiten. Om tot een juiste beoordeling te komen van mogelijk schade door gaswinning achten wij een representatieve bouwkundige vooropname van bouwwerken wenselijk. Deze vooropname kan achterwege blijven indien het monitoringsnetwerk voldoet aan de criteria genoemd in het Tcbb advies van 6 september 2018.

Zorgvuldige communicatie

Met betrekking tot de communicatie adviseren wij u:

1. Zorgvuldig en transparant met de omgeving te communiceren over de seismische risicoanalyse en over schadeafhandeling;
2. De NAM voor te stellen tijdig en transparant te communiceren over het winningsplan en tijdens de gehele gaswinning zelf met alle betrokken partijen, inclusief bewoners in het betreffende gebied;

3. De NAM te verplichten om de verwachte bodemdaling in de omgeving van de gasvelden en de voorspelde kans op aardbevingen op een heldere manier inzichtelijk te maken voor een breed publiek.

De NAM heeft een generiek seismisch risicobeheersplan voor al haar kleine velden. Dit plan ligt bij u ter goedkeuring en heeft betrekking op hoe te handelen en te communiceren met de omgeving in geval van het optreden van een seismisch calamiteit.

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

voorzitter,

secretaris,